Írta: Vida Ágnes

Bevezető

Nemrégiben jelentette be a Facebook, hogy mostantól előnyben részesíti a hírfolyamban azokat a posztokat, amik alatt élénk párbeszéd alakul ki. Igazából ez a változás 3-féle aktivitásnak kedvez a Facebookon: a párbeszédes, interaktív posztoknak, az aktív csoportoknak és az élő videóknak. Miért? Mert

- a párbeszédes posztoknál több hozzászólás és megosztás jelenik meg (ehhez adtam ötleteket az első részben),

- a csoportokban a felhasználói kérdések, felvetések, tartalmak miatt több a párbeszéd és az intimebb felület miatt (zárt és titkos csoportok) az emberek szívesebben nyílnak meg (a második lecke a csoportok indításához adott segítséget),

- az élő videókról pedig minden követőd értesítést kap (aki éppen online van), ezért eleve nagyobb az elérésük, valamint sokkal aktívabb párbeszédet váltanak ki, mint bármilyen más poszttípus.

Ez utóbbival foglalkozunk ebben a tanulmányban. Ha kezdő vagy és még soha nem álltál kamera előtt, akkor talán félelemmel tölt el ez az egész (megértem). Mit mondj? Hogyan mondd? Hogyan kezeld, ha elakadsz? Ha még soha nem készítettél videókat, technikai problémáid lehetnek: rossz kép és hangminőség, kamera és világítás. Ha tapasztalt vagy és már készítettél videókat korábban, akkor esetleg csak az ijeszthet meg, hogy az élő adás élesben megy, nincs javítási vágási lehetőség. De nyugi, mindezt meg lehet oldani! Hogyan? Ezekre a kérdésekre adok választ most.

Jó tanulást :)

Vida Ági

Mire van szükség egy élő adás elindításához a Facebookon technikailag?

Az attól függ, mit szeretnél megmutatni az élő adásban. A lehetőségek:

1. Saját magadat videózod akár egy semleges háttér előtt akár valamilyen érdekes helyszínen, amit szeretnél megmutatni a követőidnek.

2. Valamilyen gyakorlati dolgot mutatsz meg (pl. kézműves tevékenységek, barkácsolás, sütés-főzés)

3. A kamera nem téged mutat (vagy csak részben, kicsiben mutat), hanem egy előre elkészített prezentációt vagy képeket, videókat mutatsz meg, vagy iskolai tábla szerűen írsz és közben beszélsz.

Melyikhez milyen eszközökre lehet szükség?

Az első esetben elég egy okostelefon, rajta a Facebook Pages applikációval, ezzel már el lehet indítani az élő adást. Élő adást indítani laptopról/számítógépről is lehet böngésző segítségével, ezt azonban nem javaslom, mert a webkamerák képminősége nagyon gyenge. Okostelefonnal sokkal jobb képminőség érhető el. Amire még szükség lehet:

MIKROFON Ha zárt, csendes térben vagy még különösebb hangosításra sem lesz szükséged. Zajos helyen (pl. utcán), illetve zárt térben is a jobb hangminőség érdekében mikrofont kell használnod. Ha a kamerához közel állsz, ez akár lehet a headseted mikrofonja is, vagy vezetékes csíptetős mikrofon, illetve létezik számos vezeték nélküli mikrofon is ezek azonban már valamivel drágábbak.

ÁLLVÁNY Elég kényelmetlen kézben tartani a kamerát és nézőként sem jó hosszasan nézni a remegő képet, persze, ha csak gyorsan szeretnél bejelentkezni és pár spontán gondolatot megosztani, esetleg megmutatni egy rendezvény atmoszféráját vagy egy spontán interjút készíteni egy célközönséged számára érdekes emberrel, akkor ez is megfelelő lehet, de már ehhez is jobb egy selfie botot használni vagy, ha sok videót, élő adást készítesz menet közben beruházhatsz egy kamera stabilizátorba, ami remegésmentes képet biztosít, ezek azonban meglehetősen borsos árúak tudnak lenni (50.000 Ft körül indulnak)

Ha inkább álló képeket (előadások, interjúk) veszel fel, akkor egy kameraállványra mindenképpen szükséged lesz, ehhez egy mobiltelefonos kameraállvány adapterre lesz szükséged (én először egy selfiebotról szereltem le és tettem át az állványra). Állványokat már 5000 Forinttól kaphatsz, az adapter pedig 700 Ft körül van.

EGYEBEK Az okostelefonos megoldás legnagyobb hátránya, hogy vagy szembefordítod magaddal és selfie-szerűen készíted el a videót, ezesetben azonban mindent tükörben mutat a kamera (tükörírással kell írnod, ha feliratokat is szeretnél megmutatni) vagy a normál állásban áll a kamerával szemben, de akkor ügyelned kell rá, hogy ne sétálj ki a képből :)

Ha selfie-nézetben van a kamera az élő adás alatt, akkor a képernyőn látod a nézőszámot és a hozzászólásokat is, ha a normál irányba fordítod, akkor viszont szükséged lesz egy kiegészítő eszközre (tablet, másik mobiltelefon, laptop), amin tudod követni a hozzászólásokat (és azt is látod, ha esetleg kimozogtál a kamerából).

A második esetben, amikor valamilyen gyakorlati dolgot mutatsz meg, felveheted mobiltelefonnal is, de még jobb lesz a minősége, ha videókamerával rögzíted az adást. Ez lehet olyan videó, ami a kezedet veszi és olyan is, amiben te is látszol. A legjobb, ha közben beszélsz arról, amit éppen csinálsz, de bizonyos tevékenységeknél (pl. rajzolás, kézműveskedés) ez unalmasnak tűnhet, ilyenkor az élő adás alatt mehet valamilyen zene is. Ez azonban csak legális, szabadon felhasználható zene legyen, mert a Facebook leállíthatja az élő adást és letörölheti a videót. A legbiztosabb, ha Facebook saját zenetárából választasz zenét. Ezt letöltve vagy egyszerűen csak a háttérben lejátszod (ez nem lesz annyira jó minőségű) vagy szoftveresen bevágod a videóba.

Mire van szükség hozzá?

VIDEÓKAMERA Ha nincs olyan telefonod, amivel tudnál élő adást indítani, videókamerával is meg tudod tenni. Ezesetben azonban szükséged lesz egy szoftverre, ami továbbítja a képet a Facebookra (már léteznek olyan kamerák is, amik közvetlenül tudnak élő adásokat közvetíteni pl. Mevo és Mevo Plus)

SZOFTVER Ha kameráról veszed a képet, szükséged lesz egy szoftverre, ami az élő adást közvetíti, erre az egyik legalkalmasabb (és teljesen ingyenes) az OBS Studio.

MIKROFON Ha a videódban szeretnél valamit megmutatni, ami mozgással jár, feltétlenül szükséged lesz vezeték nélküli mikrofonra. A legtöbb videókamerának és mobiltelefonnak a saját mikrofonja csak akkor ad jó minőségű hangot, ha max. másfél-2 méterre állsz a kamerától, a vezetékes mikrofonok mellett pedig nem tudsz olyan szabadon mozogni.

ÁLLVÁNY VAGY STABILIZÁTOR Ha mozgásos dolgokat mutatsz be vagy a kezedet, esetleg egy asztalt veszel, amin valamit csinálsz, szükséged lesz olyan állványra, ami stabilan tartja a kamerát akkor is, ha az pl. lefelé néz.

A harmadik esetben a kamera nem téged mutat, hanem további anyagokkal gazdagítod a felvételt (prezentációk, szoftverek, játékok, internetes oldalak megmutatása, képek, előre felvett videók, hanganyagok stb.) Ezesetben az OBS projekt szoftverbe tudod beletenni a megmutatni kívánt anyagokat (pl. prezentációt) és élőben készíthetsz magyarázatot hozzá vagy akár egy előre felvett és megvágott videót is közvetíthetsz élőben.

Mire lesz szükséged hozzá?

SZÁMÍTÓGÉP (vagy laptop) Ebben az esetben a számítógépeden keresztül közvetítesz élőben egy szoftver segítségével. A közvetítésben megmutatni kívánt anyagokat előre el kell készítened (pl. prezentációk, képek), de bemutathatod egy-egy szoftver vagy weboldal használatát is. A képernyőn feliratokat, számlálókat és egyéb funkciókat is elhelyezhetsz.

Mivel ilyenkor a gépedről megy az élő közvetítés, a hozzászólásokat, kérdéseket vagy egy másik eszközön, vagy egy másik kijelzőn, esetleg osztott kijelzőn kell követned.

WEBKAMERA (vagy videókamera) Ha szeretnéd, hogy az élő adás elején vagy közben 1-1 alkalommal te is látszódj, akkor szükséged lesz kamerára, ami mutatja a képedet. Tudnod kell azonban, hogy a webkamera elég csúnya, pixeles képet mutat és a gyors mozgásokat sem tudja jó minőségben lekövetni, ezért ez legfeljebb arra alkalmas, hogy pár percig beszélj és mutassa a képedet, de még így is akadozhat a kép, ezért vagy egy jobb minőségű webkamerára vagy videókamerára van szükséged a közvetítéshez.

Ha hosszabb szöveges előadás-szerű élő videókat készítesz, ahol a kamerába beszélsz, semmiképpen nem javaslom, hogy laptopon és webkamerával indítsd el őket, mert a kamera általában a szemmagasság alatt van, ezért az egész élő adás alatt lefelé fogsz nézni és nem a kamerába (ez átmenetileg orvosolható azzal, ha a laptopot megemeled pl. ráteszed egy kupac könyvre vagy dobozra, vagy csiptetős kamerát használsz, amit szemmagasságba vagy kicsi fölé rögzítesz, azonban itt is figyelned kell arra, hogy ha a laptop kijelzőjét figyeled, lefelé fogsz nézni, a nézők pedig egy félig csukott szemű embert látnak :))

SZOFTVER Ha a monitorod kijelzőjét szeretnéd mutatni az élő adás során, azt most már megoldhatod akkor is, ha böngészőről közvetíted az élő adást (csak Chrome és Firefox), ha azonban komplexebb adást közvetítesz (pl. videókat, hangbejátszásokat akarsz mutatni) szükséged lesz a már említett OBS Studiora.

MIKROFON A laptopok saját beépített mikrofonja gyakran nem jó minőségű hangot ad, ezért célszerű külső mikrofont használni, ami lehet csíptetős mikrofon, száj elé helyezhetős „füles" vagy a gépbe dugott külső mikrofon.

EGY TIPP: Mielőtt élő adást indítanál, csinálj próbafelvételt! Állíts be mindent, mintha élőben menne és kezdj el beszélni a videóban, így visszanézheted jó lett-e a kép, a fények, a háttér és a hang. Ha a felvétellel már elégedett vagy, érdemes magát a követítést is tesztelni (van, hogy a sávszélesség gyenge, vagy az elején nem indul stb.). Erre létrehozhatsz egy titkos Facebook csoportot, amiben csak te vagy tag, ott elindíthatod a közvetítést és kipróbálhatod minden jól működik és elindult-e, megnézheted élőben, mit is látnak majd a nézőid.

Mi legyen a háttérben?

Sokan azért nem vágnak bele az élő közvetítésbe, mert úgy érzik, a lakásuk nem megfelelő erre. A legegyszerűbb keresni egy üres, semleges színű falfelületetet erre a célra, de egy könyvespolcot is választhat, de ha vannak szép szobanövényeid vagy egy íróasztalod, esetleg egy kanapé a nappaliban az is megfelel a célra. Nem kell a lakásodnak IKEA katalógusként kinéznie, de azért ne legyenek száradó ruhák a háttérben (kivéve, ha háziasszonyként élőzöl :)) A legjobb egy semlegesebb háttér, hogy ne a hátteret figyelje a közönség, hanem téged. A nem kívánatos részletek eltakarására akár egy paraván is megfelelő lehet, de ha van kiállításokon használatos rollupod használhatod azt is.

Jó időben egy parkban, kertben vagy a teraszon, erkélyen is élőzhetsz (itt azonban mindig javasolt a mikrofon használata, mert még egy csendes kültéri helyszínen is lehetnek zavaró hangok) és kültéren ügyelni kell arra is, hogy megfelelő-e az internetkapcsolat minősége.

Kell világítás?

A legfontosabb szabály: soha ne ülj ablaknak háttal (sötét lesz a kép), se oldalt (az arcod egyik fele lesz árnyékos). Ha mégis ilyesmit tervezel, akkor kell világítás a szobába, ez akár egy jobb spotlámpa vagy íróasztal lámpa is lehet, de semmiképpen ne szembe világítson, különben nagyon sápadt leszel és zavarni fogja a szemed is. Ha komolyan gondolod az élőzést, érdemes beszerezni egy állványos softboxot a világításhoz, ami természetes fényviszonyokat biztosít a videózáshoz.

Szabad téren jó időben kisebb problémát okoz a fény, azonban pl. teraszon vagy más félig nyitott helyen ne feledkezz meg arról, hogy mások az árnyékok, ezért könnyen „sötét alaknak" tűnhetsz a videón. Napsütésben vagy szűrt fényben soha ne a nappal szemben élőzz, mert a közönség egy hunyorgó alakot lát majd :)

A legbiztosabb, ha az adás előtt készítendő próbafelvételen megfigyeled a fényviszonyokat is és szükség esetén módosítasz a beállításokon.

Hogyan indítsd el az élő adásodat?

Mobiltelefonról:

1. Töltsd le a Facebook, a Pages Manager vagy a Facebook Creator appot!

A letöltési linkek:

Pages Manager:
Apple: https://itunes.apple.com/hu/app/facebook-pages-manager/id514643583?l=hu&mt=8
Android: https://play.google.com/store/apps/details?id=com.facebook.pages.app&hl=hu

Facebook Creator:

Iphone: https://itunes.apple.com/us/app/facebook-creator/id894913642?mt=8

Androidra egyelőre elérhető, de pár héten belül ígérik, erről itt értesülhetsz: https://www.facebook.com/creators/#app

2. Nyisd meg az oldaladat (vagy csoportodat, eseményedet) és válaszd a Közzététel (Publish) majd az Élő videó (Live) menüpontot!

Facebook és Pages Manager appban ez így néz ki:

Közzététel gomb:

Élő videó menüpont:

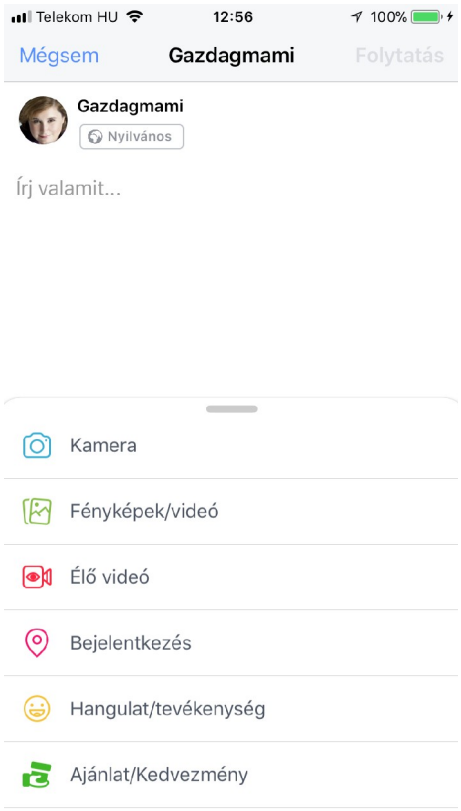

3. Állítsd be a képet és indítsd el a videót!

4. A visszaszámlálást követően már élőben is vagy!

Böngészőből

1. Lépj be az oldaladra (csoportodba vagy eseményedbe) Chrome vagy Firefox böngészőn keresztül!

2. Válaszd az Élő videó indítása ikont!

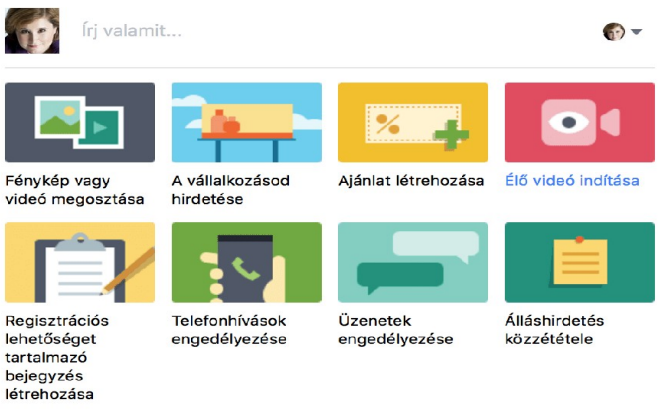

3. Ha eddig nem tetted, engedélyezd a kamerád és a mikrofonod használatát!
4. Töltsd ki a beállításokat:

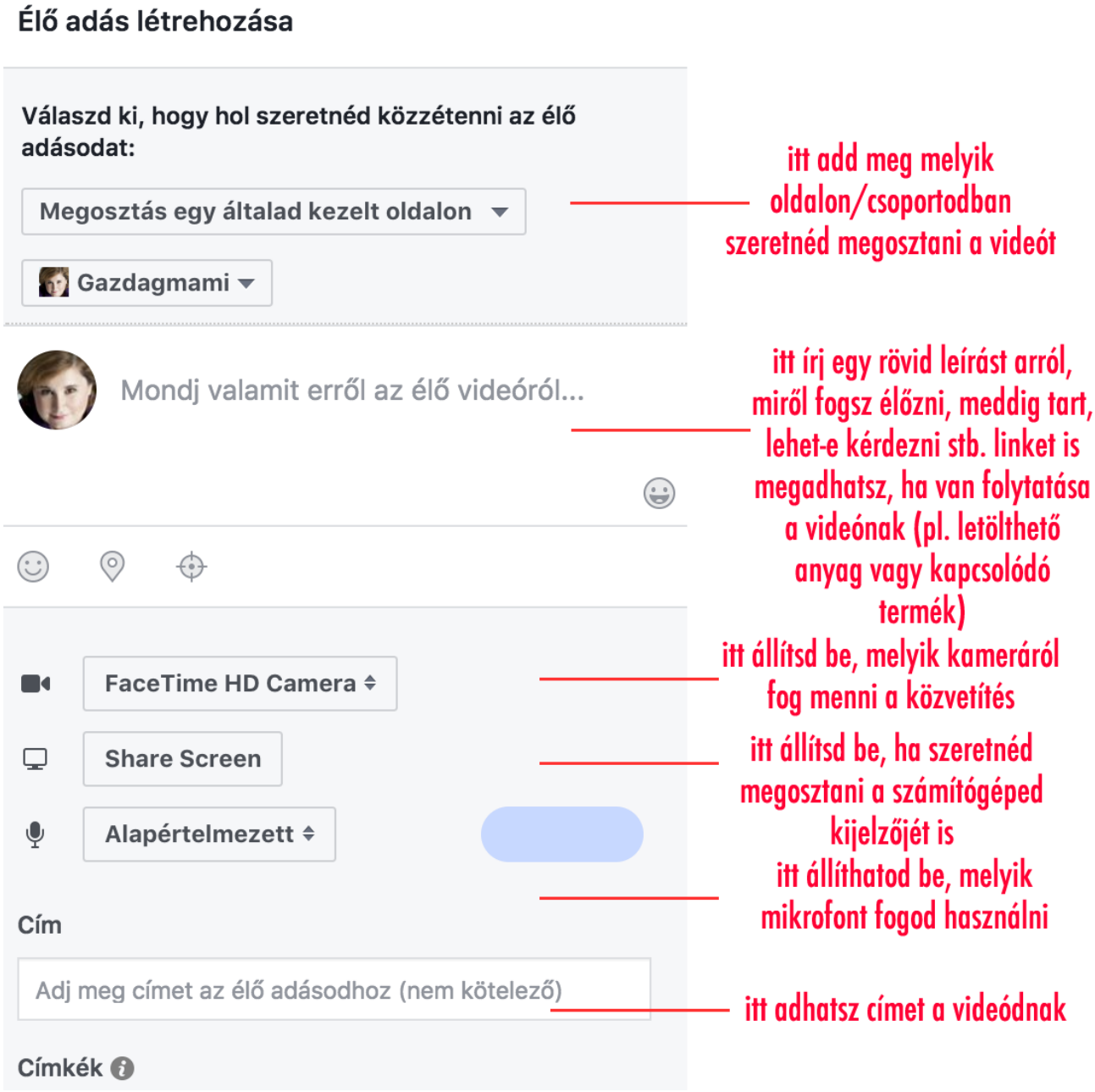

Miről szóljon az élő adásod?

Rengeteg ötlet van arra, hogy mit is közvetíthetsz az élő adásban:

1. **Interjúk, beszélgetések:**

- egy szakértővel, akinek a gondolatai, tudása hasznos lehet a célközönséged számára,
- egy ügyfeleddel, aki meg tudja osztani az élményeit, ötleteit, tapasztalatait,
- a rendezvényed résztvevőivel, előadóival, kiállítóival.

2. Hangulatfelvételek, spontán bejelentkezések:

- megmutathatod egy rendezvényedet vagy annak egy részletét (korábban például csináltam olyan kis élő közvetítéseket, ahol a Vállalkozónői Kerekasztal előadásba lehetett belekukkantani 20 percre élőben és meg lehetett szavazni, hogy az adott időpontban, melyik témáról beszéljek majd)

- közvetíthetsz egy eseményt (pl. tavaly élőben követhettétek az oldalon a Kezdő Vállalkozók Versenyének fordulóit)

- megmutathatod, hogy éppen hol vagy, mit csinálsz, megoszthatsz egy hirtelen az eszedbe jutott, a célközönséged számára hasznos gondolatot.

3. Reklámozd a tartalmadat!

Írtál egy új blogbejegyzést? Ahelyett, hogy a megszokott módon „csak úgy" kitennéd a Facebookra, indíts egy élő adást, aminek a leírásába beleteszed a rövid ajánlót és a linket, az élő adásban pedig arról a témáról beszélsz, amiről a cikk szól, megválaszolod a kérdéseket.

Ugyanezt használhatod arra is, hogy több feliratkozót szerezz a hírleveledre: egy élő adásban beszélhetsz a legújabb hírleveledről, amit holnap küldesz majd ki és a leírásba beteszed a linket, ahol fel lehet iratkozni (vagy készítesz egy rövidített linket pl. bit.ly használatával és magad mögé vagy magad elé kiteszel egy táblát, amin az élő adás ideje alatt folyamatosan látható a link, ahol fel lehet iratkozni.

Ugyanezt megteheted a csaliddal is, külön élő adást készíthetsz arról, mi található benne vagy megszólaltathathatod interjúban egy olvasódat, aki már letöltötte és elolvasta a feliratkozás után letölthető anyagodat.

4. Mutasd meg, mi van a kulisszák mögött!

Mutasd meg az irodádat, a mindennapjaidat, mutasd be, hogyan készül el 1-1 terméked, hogyan dolgozol együtt egy ügyféllel! Fodrászként például bemutathatod az üzletedet, megmutathatod, mi merre van az üzletben, hova fog leülni, ha meglátogat téged, milyen eszközöket, kozmetikumokat használsz. Kézművesként megmutathatod, milyen alapanyagokkal dolgozol, milyen a műhelyed, hogyan tervezel meg egy terméket! De bemutathatod a raktáradat vagy az ügyfélszolgálatodat is.

5. Kérdezős alkalom

Ha sok a célközönséged kérdése a témádról, szervezhetsz akár hetente fix időpontban kérdezős lehetőségeket, vagy egy-egy kampányodat is kiegészítheted egy kérdezős alkalommal, amikor bármit lehet tőled kérdezni az adott termékkel, ajánlattal kapcsolatban, ez segíthet megnyerni a még bizonytalan vevőket, akiknek kérdéseik vannak.

De használhatsz kérdezős napot arra is, hogy megtudd, miben szorulnak segítségre az olvasóid, mit nem tudnak még – aztán ezekből a kérdésekből és a rájuk adott válaszokból akár készíthetsz egy letölthető anyagot, néhány új blogbejegyzést vagy ha már jó sok összegyűlt, akár egy könyvet is.

6. Termékbemutató vagy leleplezés

A vadonatúj terméked bemutatására is használhatod az élő adásokat: tedd fel eseményként mikor lesz az élő adás, posztolj róla külön is, küldd ki hírlevélben, aztán élő egyenesben leplezd le az új termékedet! A hatás garantált ?

7. **Beszélgess!**

Harangozz be egy érdekes témát, amiről élőben lehet kérdezni tőled és beszélgess róla az követőiddel! Ezt csinálhatod úgy is, hogy egy külön posztban előre kérdezhetnek tőled a témáról és az adásban azokra a kérdésekre válaszolsz.

8. Valami érdekeset csinálsz? Mutasd meg!

Tarts beszámolót egy szakmai rendezvényről, jelentkezz be élőben egy érdekes konferenciáról vagy vidéki előadásról, mutass meg egy szép helyet, ahova kirándulni mentél vagy egy eseményt, ahova meghívtak! Ez változatosabbá teszi a tartalmaidat és közelebb hoz az olvasókhoz, hogy őket sem hagytad ki egy-egy különleges élményből.

9. Kutasd a piacodat!

Szeretnéd tudni, vajon mire kíváncsiak éppen a követőid, miről szeretnének többet tudni, mi az, amit még nem értenek? Egy-egy élő kérdezős lehetőség jó alkalom arra, hogy jobban megismerd, mi jár a fejükben, miről kéne nekik még írnod, de arra is, hogy megtudd, milyen termékre, szolgáltatásra, oktatásra lennének fogékonyak.

10. Kiegészítés

Volt egy blogbejegyzésed, amihez utólag feltettek kérdéseket? Ezekre külön válaszolhatsz egy élő adásban.
Valaki feltett egy érdekes kérdést vagy megosztott egy gyakori kifogást hozzászólásban? Válaszolj rá egy élő videóban!

11. Újdonságok

Ha piacodon vannak új hírek, trendek vagy valamilyen aktuálisan felkapott téma, készíthetsz róla egy élő videót, ez azért jó, mert így lehet róla kérdezni is, meg lehet vitatni az aktualitásokat is, akár egy szavazást is csinálhatsz élő adás közben.

12. Legyen saját Show-d!

A tévéadásokhoz hasonlóan te is indíthatsz egy hetente vagy havonta rendszeresen jelentkező beszélgetős műsort érdekes témákkal, akár beszélgetőpartnerekkel, szavazásokkal.

13. **Hogyan csináld? LIVE**

Mutasd meg élő adásban hogyan csináljanak meg valamit a követőid, tanítsd őket! Pl. festés, barkácsolás, kézműves tevékenységek, rajzolás, szoftveres problémák, szerelés, sütés-főzés, házimunkák, smink, körömdíszítés, varrás stb.

14. Hogyan csinálod?

Mutasd meg hogyan rajzolsz, zenélsz, készítesz el egy terméket! Az emberek kíváncsiak az ilyen videókra, szeretnék látni, mi lesz a végeredmény, ezért szívesen végignézik őket.

15. Reklámozd a csalidat!

Csinálj egy élő videót, amiben elmeséled, hogyan kell valamit megcsinálni és tedd ki a leírásba a feliratkozás linkjét, ahonnan letölthetnek egy dokumentumot vagy videót, amiben megmutatot HOGYAN kell megcsinálni, amit elmondtál.

Fogja ezt nézni egyáltalán valaki?

Az élő adások kapcsán mindig felmerülő kifogás, hogy „én sosem nézek élő adásokat, tehát az emberek nem néznek élő adásokat, ezért nem érdemes ilyeneket csinálni".

Az első szabály: soha ne magadból indulj ki! Attól, hogy te nem nézel élő adásokat, mások még megteszik, mégpedig a statisztikák szerint egyre növekvő mértékben.

Amióta több élő videó van, folyamatosan leszólítanak az emberek az utcán és elmondják, hogy nézik őket, ez a Facebook élő videók megkezdése előtti 8 évben, amikor csak 1-1 videóban, blogbejegyzésekben és a sajtóban találkozhattak velem az emberek sokkal ritkábban fordult elő. Tehát mégiscsak van, aki nézi őket :)

Objektíven nézve: tavaly több százezren nézték az élő adásaimat a Facebookon és egy ember átlagosan 5 perc 16 (!) másodpercig nézte a videókat, míg a blogbejegyzéseimnél egy olvasó átlagosan 1 perc 24 másodpercet tölt az olvasással. A mai világban a legdrágább a felhasználók figyelmét és idejét megszerezni. Aki több időt tölt veled, nagyobb eséllyel vásárol. Plusz: az élő videóknak sokkal nagyobb elérése van a Facebookon, mint ha csak kiteszed a blogbejegyzésed linkjét, ha tehát jobb eredményeket szeretnél elérni, ideje elkezdeni az élő videózást.

Már csak azt kéne megtudni, hogyan is fogj bele pontosan? Mire ügyelj oda, mit hogyan állíts be, mit csinálj, ha elakadsz, ha leblokkolsz és milyen tartalommal töltsd meg az élő adásaidat, hogy ne csak egy kezdő színvonaltalan próbálkozásai legyenek, hanem profi és érdekes anyagok? Miről szóljanak, ha a te témádról nincs mit mondani?

Ebben a Sikerrel a Facebookon Tréningben segítek majd!